

Samarbete på lokal och regional nivå

Samarbetet mellan kommuner och län i Sverige och Litauen startade i början av 1990-talet. Syftet är att stärka den lokala demokratin och öka kompetensen inom lokal förvaltning. Sedan 1999 finns även möjlighet för de svenska landstingen att inleda samarbete med sina litauiska motsvarigheter. Prioriterade områden är EU-anpassning, demokrati, näringsliv, miljö och social omsorg.

Vänortssamarbetet. Det har ofta varit ett spontant utbyte mellan tjänstemän eller politiker i två kommuner som lagt grunden för det fördjupade vänortssamarbetet. Efter det första vänortsavtalet mellan Karlskrona och Klaipeda 1989 har ytterligare ett 50-tal svenska och litauiska kommuner inlett samarbete. Grundläggande är att kommunerna själva identifierar sina behov och samarbetsområden. Sedan 1991 finansieras samarbetet av Sida genom ett särskilt vänortsprogram, som administreras av Svenska kommunförbundet.

Trots att Litauen har lägst antal kommuner av de prioriterade samländerna i Central- och Östeuropa, intar landet en tät position i det fördjupade vänortssamarbetet. Mellan 1991 och 1999 uppgick Sidas stöd till vänortssamarbetet med Litauen till 27 miljoner kronor, vilket utgör en femtedel av det totala stödet. Efter en minskning under 1997 genomförde de båda ländernas kommunförbund en gemensam informationskampanj, med seminarier i både Sverige och Litauen för att aktivera kommunerna. Insatserna gav bra resultat, särskilt vad gäller de litauiska kommunernas vilja att ta egna initiativ gentemot sina svenska vänorter. Under 1999 beviljades stöd till 17 projekt. De tre dominerande ämnesområdena är demokrati, miljö och social omsorg- och utbildning.

Samarbetet mellan enskilda kommuner i de båda länderna visar sig skapa en egen dynamik, där vänortssamarbetet lägger grunden för nya regionala kontakter som kan ge upphov till ytterligare samarbete. Så har bland annat svenska Samhall engagerats för att utveckla metoder för att hjälpa människor med funktionshinder ut på arbetsmarknaden i Litauen. Ett skäl till att Samhall fick uppdraget, i konkurrens med företag från andra länder, var det nätverk som vuxit upp till följd av pågående samlarbets- och vänortsprojekt mellan Blekinge och Litauen, ett samarbete som kontinuerligt utökas inom en mängd områden.

Landstingssamlarbete. Sedan 1999 finns även möjlighet för svenska landsting att inleda samarbete med sina litauiska motsvarigheter. Samarbetet administreras av Svenska kommunförbundet i nära samråd med Landstingsförbundet. Exempel på projekt är samarbetet mellan landstinget i Jönköping och Alytus län vad gäller barntandvård och hälso- och sjukvårdsadministration.

Vänlänssamlarbete. Efter att vänortssamlarbetet på kommunal nivå etablerats startade också ett samarbete mellan länsstyrelserna 1992. Syftet var att föra över kunskap och erfarenheter från svenska länsstyrelser till Baltikum.

Ett stort antal ämnesområden täcks in av den kompetens som finns inom länsstyrelserna: näringslivsfrågor, jordbruk, miljövärd och social omsorg med mera. Samarbetet genererar ofta nya projekt i inhemsk regi och ger upphov till värdefulla person- och företagskontakter.

Länsstyrelserna i Västmanland, Skåne och Östergötland ansvarar för behandlingen av projektansökningar. Länsstyrelsen i Skåne har ett särskilt ansvar för Litauen. Hittills har drygt 350 projekt genomförts i de tre baltiska länderna, varav ett 100-tal i Litauen. Projekten i Litauen har främst avsett jämställdhet, förvaltning, sociala frågor och jordbruk.

Mer information:

Sidas handläggare Camilla Lindström (vänortssamarbetet), tel. 08-698 51 14

e-post: camilla.lindstrom@sida.se

Hans Lundquist (länsstyrelsesamarbetet), tel. 08-698 45 50

e-post: hans.lundquist@sida.se

Om Sidas arbete: www.sida.se

Svenska kommunförbundet: www.svekom.se

Landstingsförbundet: www.landstingsforbundet.se

Länsstyrelsen: www.lst.se

Östersjöinstitutet: www.balticinstitute.se

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se